

JAARLIJKS CONGRES – SEKSUEEL GEWELD

14 mei 2020,
Jaarbeurs Utrecht

Het congres over seksueel gedrag staat dit keer in het teken van werken met slachtoffers en plegers.

Seksueel geweld komt relatief vaak voor. Jaarlijks worden 100.000 kinderen, jongeren en volwassenen slachtoffer van seksueel geweld. Aanranding, verkrachting en seksueel misbruik hebben diepe impact op het bestaan van slachtoffers, maar ook van hun naasten. Bovendien vindt een groot deel van het seksueel geweld plaats binnen de familie en het gezin. Slachtoffers hebben te maken met de psychologische, maar ook de medische en sociale gevolgen van hun slachtofferschap. Niet zelden is er ook sprake van herhaald slachtofferschap. Dat kan zo zijn omdat het geweld zelf zich herhaalt of chronisch is, maar bijvoorbeeld ook doordat beelden van het geweld kunnen circuleren op het internet. Ook voor plegers heeft seksueel geweld gevolgen. Denk daarbij aan vervolging, detentie, het wegvallen van vrienden en familie, verstoting uit een gemeenschap, het uiteenvallen van diens gezin en een scala aan psychologische problemen die oorzaak dan wel gevolg zijn van het gepleegde geweld. Daarnaast heeft seksueel geweld binnen gezinnen, families, scholen en gemeenschappen ook impact op deze sociale verbanden en hoe mensen zich daarbinnen tot elkaar verhouden.

Het werken met slachtoffers en daders van seksueel geweld is voor hulpverleners, artsen en andere professionals in zorg, welzijn en onderwijs een buitengewoon complexe en delicate aangelegenheid die vaak handelingsverlegenheid oproept.

Op het congres over seksueel geweld zullen vooraanstaande sprekers uit wetenschap en praktijk uitvoerig stilstaan bij de hulpverlening rondom deze gevoelige en beladen problematiek.

Doelgroep

Het congres over seksueel geweld is bedoeld voor professionals die in de praktijk te maken hebben met deze slachtoffers en daders van deze problematiek.

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Prof. Dr. Jan Hendriks [Vrije Universiteit Amsterdam] - (Jeugdige)

zedendelinquenten: slachtoffers en daders

11.00 uur Drs. Indra Boedjarath [Care Express] - Gender, seksualiteit en seksueel geweld bij migranten

11.45 uur Pauze

12.15 uur Drs. Maarten Ghysels [School voor levenskunsten] - Vroegkinderlijk seksueel trauma, ontstaan en gevolgen
13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessies

Deelsessie 1A Drs. Aafke Scharloo [Zelfstandig klinisch psycholoog] - Het voeren van taxatiegesprekken

Deelsessie 1B Boudewijn Mayeur [Politie Limburg] - Digitale zedendelicten

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2A Drs. Rik Knipschild [Karakter Kinder- en jeugdpsychiatrie] - Jongens als slachtoffer van seksueel geweld

Deelsessie 2B Drs. Daphne Kemner [Prinsentichting] - Seksueel geweld bij mensen met een licht verstandelijke beperking

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Sprekers

Prof. Dr. Jan Hendriks

Bijdrage: (Jeugdige) zedendelinquenten: slachtoffers en daders

Jan Hendriks is sociaal pedagoog en ontwikkelingspsycholoog. Sinds 1993 publiceert hij over (jeugd)criminaliteit, in het bijzonder over jeugdige zedendelinquenten. Hij promoveerde aan de Vrije Universiteit (VU) op het proefschrift *Jeugdige zedendelinquenten*; een studie naar subtypen en recidive. Als lid van Nederlandse Studiegroep naar Meisjes- en Vrouwencriminaliteit schreef hij verschillende artikelen over meisjescriminaliteit en meisjes als zedendelinquent. Daarnaast gaat zijn specifieke wetenschappelijke belangstelling uit naar (strafrechtelijke) interventies voor jeugdigen. Jan is werkzaam als klinisch psycholoog bij De Waag, bijzonder hoogleraar Forensische Orthopedagogische Diagnostiek en Behandeling aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en bijzonder hoogleraar Forensische Psychiatrie en Psychologie aan de VU.

In deze bijdrage zal het gaan om slachtoffers en daders van seksuele delicten. Voor sommige daders geldt dat zij zelf slachtoffer zijn geweest van seksueel misbruik. Bij verreweg de meeste mannelijke daders is dit echter niet het geval. Bij vrouwelijke zedendaders wordt relatief meer eigen slachtofferschap waargenomen. Daderschap wordt bepaald door vele factoren, waar slachtofferschap er slechts 1 van is. Daders van seksuele delicten kunnen vervolgens weer als slachtoffers beschouwd wanneer de naaste omgeving/de buurt/de samenleving zich tegen hen keert. Deze reactie vanuit de (naaste) omgeving vergroot de kans op recidive.

Drs. Indra Boedjarath

Bijdrage: Seksualiteit en migranten

Indra is werkzaam als psycholoog en psychotherapeut. Haar werk richt zich specifiek op hulpverlening aan allochtonen met als specialisaties: transculturele hulpverlening, genderspecifieke hulpverlening en seksuologie. Op deze vakgebieden publiceerde ze

verschillende artikelen. Ook gaf Indra colleges in transculturele hulpverlening aan de Universiteit van Leiden.

Indra zal het onderwerp seksueel geweld benaderen vanuit migrantenperspectief. Wat weten we over gender, seksualiteit en seksueel geweld bij migrantengroepen en hoe hierop adequaat te reageren in de rol van professional?

Drs. Maarten Ghysels

Bijdrage: Vroegkinderlijk seksueel trauma, ontstaan en gevolgen

Maarten Ghysels is opgeleid tot klassiek psychiater, relatietherapeut en seksuoloog. Hij is tevens werkzaam als lichaamsgericht psychotherapeut en sexual-grounding therapeut (seksueel lichaamspsychotherapeut). Maarten heeft ruime ervaring in de geestelijke gezondheidszorg en werkt als adviseur en supervisor voor seksuologen, lichaamsgerichte psychotherapeuten en seksueel lichaamstpsychoherapeuten. Hij is o.a. auteur van "De vroegkinderlijke seksuele ontwikkeling en haar invloed op ons volwassen liefdesleven" en schrijver van diverse andere boeken, studiebundels en artikelen in kranten en tijdschriften. Maarten gaat in op de vraag hoe het niet geheelde seksuele trauma van een vader of moeder invloed heeft op de manier waarop hij en/of zij met de prille seksuele ontwikkeling van hun jonge kind omgaan. Hij onderscheidt daarbij vijf gevoelige periodes met elk hun specifieke risico op misbruik. Dit begint al bij kijken en aanraken en leidt vaak tot verborgen seksueel misbruik of seksuele verwaarlozing. Vervolgens zal Maarten aangeven wat de implicaties zijn op latere leeftijd, gevolgd door concrete do's and don'ts voor professionals die beroepsmatig met deze problematiek te maken hebben.

Drs. Aafke Scharloo

Bijdrage: Het voeren van taxatiegesprekken na (het vermoeden van) seksueel misbruik

Aafke Scharloo is zelfstandig gevestigd klinisch psycholoog met specialistische expertise in diagnostiek en behandeling na seksueel misbruik, mishandeling en trauma. Ze is gespecialiseerd in de hulpverlening van mensen met een verstandelijke beperking. Naast diagnostiek en behandeling van seksueel misbruik en seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen, jongeren en volwassenen en adviseert ze instellingen, therapeuten, ouders en jongeren zelf in het omgaan met deze problematiek. Ze is co-auteur van het boek: SOS; Snelle Opvang na Seksueel Misbruik van mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast is ze lid van de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik. De Taskforce jaagt in opdracht van de ministeries van V&J en VWS (de uitvoering van) beleid op het gebied van misbruik en mishandeling aan. Aafke is tevens opgeleid tot APSAC Forensisch Interviewer en heeft jarenlange ervaring in het voeren van deze gesprekken zowel in het hulpverleningskader als in het justitiekader en het trainen van deze gesprekstechniek en het superviseren van hulpverleners en politiemensen hierbij.

Aafke laat in deze deelsessie zien hoe taxatiegesprekken op systematische wijze meer helderheid kunnen geven over vage signalen die zouden kunnen wijzen op seksueel misbruik.

Boudewijn Mayeur

Bijdrage: Digitale zedendelicten

Boudewijn Mayeur is het grootste gedeelte van zijn werktijd politieagent. Als internetrechercheur is hij dagelijks bezig met cybercrime en als digitaal wijkagent weet hij als geen ander hoe jongeren online communiceren. Sinds eind jaren '80 houdt hij zich bezig

met computers en nog steeds volgt hij alle technologische ontwikkelingen op de voet. Boudewijn heeft ruime ervaring in het chatten met jongeren vanuit zijn functie bij de politie. Niet alleen via de online chat van Vraagthedepolitie.nl maar ook als digitaal wijkagent in het Habbo Hotel. Natuurlijk kent hij de wet, is hij thuis in het strafrecht en kan hij rechercheren op internet.

Digitale zedendelicten bij seksueel misbruik en huiselijk geweld staan centraal in deze deelsessie. Wat zijn de uitingsvormen en hoe hier alert en effectief mee om te gaan in de rol van hulpverlener of docent?

Drs. Rik Knipschild

Bijdrage: Jongens als slachtoffer van seksueel misbruik

Rik Knipschild is GZ-psycholoog en Psychotraumatheapeut NtVP bij Karakter kinder- en jeugdpsychiatrie en werkt in de functie van behandelcoördinator op een crisisafdeling. Naast zijn klinische werkzaamheden heeft hij een Fellowship aanstelling vanuit ZonMw. In deze functie verricht hij onderzoek naar de effectiviteit van verschillende behandelprogramma's die als doel hebben het verminderen van posttraumatische stress bij kinderen die slachtoffer zijn van mishandeling, geweld en/of misbruik. Verder maakt hij deel uit van de erkenningscommissie effectieve jeugdinterventies van het NJI, is hij bestuurslid van de Vereniging EMDR Nederland en redactielid van het tijdschrift GZ-psychologie.

Rik Knipschild legt in deze deelsessie de focus op jongens als slachtoffer van seksueel geweld: signalering, behandeling en gevolgen op latere leeftijd.

Drs. Daphne Kemner

Bijdrage: LVB en seksueel geweld

Daphne is orthopedagoog-seksuoloog NVVS en sinds 1998 werkzaam in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Naast seksuologische behandeling en het ondersteunen en adviseren van professionals, geeft zij regelmatig scholing over seksualiteit bij mensen met een verstandelijke beperking onder andere in de zorg en onderwijs. Verder werkt zij als consulent voor het CCE en is actief lid van het landelijk netwerk voor seksuologen (L)VB. Seksueel geweld bij mensen met een LVB: van signalering naar behandelingsperspectieven. Dit vormt de rode draad in de deelsessie onder leiding van Daphne Kemner.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.